

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati Jeco Gorica.

Depisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vsoto 3 K 20 h ali gl. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Namski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Gaserna.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računijo po petit-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Dalmatinska politika.

Dalmatinski državni in deželni poslanec profesor Virgil Perić je imel pred kratkim razgovor z jednim urednikom lista »Wiener Allg. Zeitung«. Perić je kazal nasproti temu nemškemu žurnalistu neizmerno veliko avstrijsko srce. Zagotavljal je žurnalistu veliko lojalnost Hrvatov, brez pogojno lojalnost do Dunaja, ki mora računati na udane Hrvate vselej in ob vsakem času. Dalmatinski poslanec je izlival iz svojega srca avstrijskosti v taki meri, da je nemški črno-zolti list z velikim vzradoščenjem beležil Perićeve izjave.

Tako izjavljanje se pač čudno sliši iz ust poslanca Dalmacije, ki je med vsemi deželami najbolj zapuščena, katero je Dunaj najbolj zanemaril, dasi je v monarhiji jedna najvažnejših, dežel. Dve desetletji je že Perić narodni zastopnik, ta čas je pač mogel videti, kako se ravna z Dalmacijo z Dunaja, Perić je bil pa tudi član one deputacije, katera se je hotela pritožiti pri cesarju radi postopanja s Hrvati, pa so se pred njo zaprla cesarska vrata — ali vsejedno prihaja sedaj z velikanskim avstrijskim srcem na dan v nemškem listu. Posledice takega izjavljanja dandanašnji, ko tepejo razne vlade Jugoslovane z bičem, ko jih zapostavljajo in prezirajo, morejo biti le-te, da bomo trpeli še naprej ter da ne dosežemo nikdar nič! —

Kdor dobiva od svojega gospodarja le brce, pa mu je vseno po pasje udan, ta ne zasluži drugega nego brce!

Tako je povsodi v življenju. Kdor nastopa samozavestno, kdor pozna svojo vrednost, kdor se čuti moža, tisti kaj doseže. Le pogledjmo Nemce! »Heil Hohenzollern«! kričijo v avstrijski poslanski zbornici, Lah! ne omenjajo nikdar avstrijskosti, ker je sploh nimajo, posledice njihovega ravnanja pa so te, da se upoštevani, da se jim da vse, go-

spodje so, ki ukazujejo, kdor kriči, da je udan in lojalen, tisti je pa hlapec povsodi! To treba vcepiti v glave Jugoslovanom, potem nam morda kedaj zasijejo drugi dnevi. S takimi izjavami, kakoršna je ona v imenovanem dunajskem listu, ne dosežemo nikdar nič.

Poleg tega lista je pripovedovala črno-zolta »Reichspost« o izjavah bivšega narodnega zastopnika dr. Zahara, ki se skladajo s Perićevimi, Biankini je grmel v poslanski zbornici pretirano avstrijsko o vojni mornarici, Borčić se je pehal za obdržanje dualizma, in sedaj prihaja Perić na dan z izjavami, kakoršnih bi ne dali niti politični komisarji. Potem se pač ni čuditi, da smo prezirani. Vlada ima resno opravilo le s tistimi, ki nastopajo možato, ki vedo, za kaj se bore, one pa, ki ji zagotavljajo udanost in lojalnost, kadar jih otepe, prozira in stavlja v kot — kar je pač umevno samo ob sebi. Drugega ne zaslužijo.

Nočemo pa morda reči, da so le Dalmatinci taki, o ne, ampak še posebej moramo povdarjati, da je ta dalmatinska politika popolnoma jednaka politiki »lepega kluba«. Saj tiste goreče zastopnike avstrijskosti hrani v sobi Šusteršičev lepi klub!

Taka politika je prava nesreča za Jugoslovane, in pot po njej vede le poč tužjevo peto. Odtod je razumljiva opustitev lepega načrta glede parobrodne plovlbe ob Dalmaciji v domačih rokah, katera utegne priti sedaj popolnoma pod tuji upliv, odtod unljivo vse preziranje Jugoslovanov od strani vlade.

Kadar bo vlada pravična z nami, kadar bo upoštevala naše oprave ne zahteve po napredku in enakopravnosti, kadar vlada zasluži za svoje delo nasproti nam našo lojalnost in udanost, takrat jo sme dobiti, topiti se v lojalnosti in udanosti, ko smo tepeni od vseh strani, tega pa ne delajo

razsodni politiki, marveč politično šalobardo, katerih imamo Jugoslovani še veliko preveč!

Taki ljudje provzročajo, da se nam smejejo drugi, da se z nami okoriščajo, in da nas prezirajo kot narod brez zavednosti, brez ponosa, ki ne vo, kaj hoče.

Sicer pa moramo končno konstatovati, da je vzbudilo Perićevo izvajanje tudi med Dalmatinci samimi precej ogorčenja, radi česar je pričakovati, da se na sestanku dalmatinskih poslancev v Spljetu te dni obsodi tako izjavljanje. Ali smemo to upati?!

Za odškodnino občinam

za opravljanje upravnih poslov v prenešenem delokrogu.

Vsled povabila kojščanskega županstva se je vršil zaupni shod županov in podžupanov iz Brd, ki so se sešli v polnem številu v Šmartnem dne 25. junija t. l. Na tem shodu so se razpravljalo o raznih rečeh, ki se tičejo Brd, med tem pa se je sprejela spodaj navedena resolucija s tako-le motivacijo:

»Občine so preobložene z opravili izročenege jim področja in s troški, izvirajočimi iz teh opravil. C. kr. okrajna glavarstva, sodnijski in finančni uradi, vsi se poslužujejo občinskih organov v izvrševanju poslov svojega delokroga. Že samo opravila, ki jih imajo občine v vojaških zadevah, pobirajo mnogo časa, in so po svoji naravi združena z veliko odgovornostjo, tako da je lahko trditi, da prizadevajo županstvom več zamude in skrbi, kakor nekdanj vsa opravila in vse dolžnosti lastnega delokroga.

Dasí je pa država, izročivši ta opravila občinam, izdatno razbremenila svoje organe in se otresla znamenitih stroškov, ni občinam odmerila za dotično silno nadležno obremenjenje nobene odškodbe, marveč jim nalaga celo vso

odgovornost za točno izvršitev poverjenih jim poslov.

Vse to je priznано in potrjeno po merodajnih činiteljih, in v prvi vrsti po izjavi njeg. eksc. ted. ministerskega predsednika samega v seji poslanske zbornice dne 12. aprila 1902., po resolucijah, ki so jih sklenili v tej zadevi skoro vsi deželni »bori, in celo po sklepu poslanske zbornice z dne 18. aprila 1902. C. kr. vlada pa vendar še vedno odlaša s predložbo zaželjenega zakona, po katerem bi se občinam v pravični meri olajšalo breme, ki jim izvira iz sodelovanja pri javni upravi.

Zato so 25. pr. m. na zaupnem shodu zbrani župani celih Brd sklenili

resolucijo:

Pričakuje se zanesljivo od naših državnih in deželnih poslancev, da se na primeren način in na pristojnem mestu z vso odločnostjo oglasijo in potrudijo v namon, da slednjič obveljajo nazori, izraženi v spomenici, ki jo je goriški deželni odbor dne 1. maja 1900. št. 2628. podal c. kr. ministerstvu za notranje zadeve, in da c. kr. vlada v najkrajšem času predloži v ustavno razpravo načrt zakona, zadevajoč določitev odškodnino občinam za opravljanje upravnih poslov v prenešenem delokrogu.

Prečitano in podpisano: Obljubek, župan, l. r., Zuchiatii, župan, l. r., Blažič, župan, l. r., Klančič, župan, l. r., Klanjšček, župan, l. r., Sfiligoj, župan, l. r.

To je prav umestna resolucija in prav bi bilo, da se oglasijo s slično zahtevo tudi ostala županstva v deželi ter se potegnejo za koristi občin, kakor je njihova dolžnost.

Končno omenjamo še, da se je na zaupnem shodu v Šmartnem govorilo obširno tudi o razmerah v c. kr. kmetijskem društvu, se je povdarjala važnost samostojnega kmetijskega društva za slovenski del goriške dežele.

— 35 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Saj je tudi zanimiva. Vi torej hočete videti vse, kar se tiče vašega ubogega abbeja, ki je bil posebljena skromnost?“

„Da, zelo bi mi bilo ljubo, če bi mogel to storiti.“

„Pojdite z menoj, vse vam hočem pokazati.“

In oba odideta v kabinet gospoda de Boville.

Tu je bilo vse v najlepšem redu. Vsak zapisnik je imel svojo številko, vsak zavoj aktov svoj predal. Nadzornik ponudi Anlezu svoj naslonjač, položi na mizo, ki je stala pred njim, zapisnik in akte, tičeče se gradu Ifa, ter mu pusti čas, da oboje prelista, dočim sede sam k oknu in čita časnik.

Anglež najde brez težave vse, kar se je tikalo abbeja Farie. Toda videlo se je, da ga povest, ki mu jo je povedal gospod de Boville, živo zanima, kajti ko prečita prve liste, lista naprej, dokler ne pride do rubrike, v kateri je bilo napisano Dantesovo ime. Tu najde vse: ovadbo, zaslišanje, Morrelovo prošnjo, opazko gospoda de Villefort. Počasi in previdno vzame ovadbo in jo vtakne v svoj žep, prečita zapisnik obravnave in vidi, da manjka v njem ime Noirtier, ter prečita še prošnjo z dne 10. aprila 1815. leta, v kateri je pretiraval gospod Morrel po namestnikovem nasvetu in z najboljšim namenom — kajti tedaj je vl. al Napoleon — zasluge, ki si jih je priboril Dantes za cesarja, zasluge, ki jih je potrdil Villefort

v posebni pripomnji. Zdaj je bila Dantesu stvar popolnoma jasna.

Ko lista naprej, najde v zapisniku sledečo opazko:

„Edmond Dantes strasten bonapartist, se je vdeležil Napoleonovega povratka z Elbe. Naj se ga ima čisto na skrivnem in naj se pazi nanj kar najstrožje!“

Pod to opazko je napisala druga roka:

„Z ozirom na gornjo opazko ni ničesar mogoče storiti.“

Primerjaje pisavo gornje opazke s pisavo Villefortove pripomnje v Morrelovi prošnji, vidi, da sta si pisavi jednaki.

Spodnjo opazko je napisal brezdvomno kak nadzornik, ki je bil Dantesu nekoliko naklonjen, a se je prepričal iz gornje opazke, da mu ni mogoče zanj ničesar storiti.

Kakor smo že omenili, je bil nadzornik tako obziren, da ni hotel motiti Farijevega gojenca pri pregledovanju listin in zapisnika, ter je sedel k oknu ter čital časnik »Le Drapeau blanc«. Zato ne vidi, kako vtakne Anglež ovadbo, ki jo je napisal Danglars v uti očeta Pamfila in je imela marseilleski poštni znak, v svoj žep. In če bi bil videl, bi vsled nestrpnosti, da dobi svojih dvestotisoč frankov, tudi ne bil imel nič proti temu, in če bi bilo še bolj protipostavno.

„Hvala!“ pravi Anglež in glasno zapre zapisnik. „Našel sem, kar sem želel vedeti. Zdaj moram izvršiti svojo obljubo. Sestavite pogodbo ter potrdite prejem, in jaz vam izplačam obljubljeno svoto.“

In s temi besedami prepusti svoj prostor pri mizi gospodu de Boville, ki prične takoj pisati pogodbo. Anglež pa našteje med tem na mizo za imenovano svoto bankovcev.

VIII.

Pri Morrelovih.

Kdor bi bil zapustil pred nekaj leti Marseille, je poznal notranjost Morrelove hiše, a zdaj bi bil našel veliko izpremembo.

Mesto slike življenja, sreče in blagostanja, ki jo predstavlja hiša, kateri je naklonjena usoda, mesto veselih obrazov, ki jih je bilo videti za zastori ob oknih, mesto marljivih uradnikov, ki so begali po hodnikih s peresom za ušesom, mesto zabojev, ki so polnili dvorišče, po katerem sta odmevala krik in smeh delavcev, bi bil čutil prvi hip praznoto in puščobnost mrtvih hodnikov in zapuščenega dvorišča. Od mnogoštevilnih uradnikov, ki so sicer poinili sobe, sta ostala samo še dva: jeden je bil tri-do štiriindvajsetleten mladenič, po imenu Emanuel Raymond, ki je ljubil Morrelovo hčerko ter ostal v njegovi trgovini kljub vsemu prizadevanju svojih starišev, ki so ga skušali premestiti kam drugam. Drugi je bil star sancec, jednook kakor Kokles; ta priimek so mu tudi dali mladi ljudje, ki so sicer polnili ta šumeči čebeljak, in sicer je nadomestoval ta naziv njegovo pravo ime tako, da bi ga ne bil niti čul, če bi ga bil kdo klical po njem.

Kokles je ostal pri gospodu Morrelu, in v življenju tega vrliga človeka se je izvršila čudna izprememba; zajedno je bil povišan za blagajnika in ponižan za slugo.

Kljub temu je ostajal vedno stari Kokles, dober, potrpečljiv, prijažen in zvest, toda neupogljiv glede aritmetike; samo v tem oziru bi bil nastopil proti celemu svetu, celo proti gospodu Morrelu. Nobene avtoritete ni priznaval razun Pithagorove tabele, ki si jo je predočil na svojih prstih in kateri ga nič na svetu ni moglo odtujiti.

Goriško kmetijsko društvo.

Italijanska gospoda v c. kr. kmetijskem društvu je napejala toliko časa struno slovenske potrebnosti, da je ta slednjič počila. Nič niso pomagala prizadevanja za zboljšanje razmer v tem društvu med Italijani in Slovenci. Vse se godi po starem, kajti v društvu vlada še vedno ona italijanska politična stranka, ki je zapisala na svoj prapor: boj slovenskemu narodu! Po načinu „osar tutto“ si je znala obdržati ta stranka vodstvo tega društva, a v bojazni, da bi ne prišlo vendarle kedaj v tem oziru do kake spremembe, odreka vsprejem vsakega slovenskega društvenika že nad dve leti.

To postopanje je odzvalo na naši strani slednjič odpor. Mnogo občin je že naznanilo vladi, da ne priznava c. kr. kmetijskega društva kompetentnim, da bi zastopalo njihove kmetijske interese, in obenem so prosile, naj ne podeljuje vlada podpor namenjenih za uspeh kmetijstva v slovenskem delu dežele potom c. kr. kmetijskega društva, ker se je dogodilo, da je to take podpore drugačno obrnilo, nego so bile namenjene. Tudi mnogo društvenikov je protestiralo proti postopanju društva s svojim izstopom. Kaj pa naj pravzaprav slovenski kmetovalci začnejo. Glede na razmere v c. kr. kmetijskem društvu so izjavili vsi soglasno, da ne kaže biti več v društvu. Nekateri so bili mnenja, naj pristopijo goriški kmetovalci kranjski kmetijski družbi. Ker pa ne more dobivati ta družba podpor za našo deželo, se je sklenilo slednjič, naj se ustanovi za slovensko stran dežele novo kmetijsko društvo, katero naj se prilično tako organizira, kakor je organizirano kranjsko. Ime novemu društvu bode: „Goriško kmetijsko društvo“.

V tem smislu so se sestavila pravila, katera je sedmorica podpisala ter predložila vladi v potrdilo. Pred nekoliko dnevi je vzelo c. kr. namestništvo, kakor je bilo v „Soči“ že javljeno, ta pravila v znanje.

Sedaj leži na slovenskih kmetovalcih in njihovih prijateljih, kako se društvo razvije. Če pristopijo ti k društvu v obilem številu, vlada koj uvidi, s kom ima opraviti, če se pa ne prijavi dovoljno število udov, pokažemo s tem, da nismo še godni za življenje!

V prvem slučaju nas bo morala respektirati in nam dati vse one podpore, ki jih je dajala do sedaj c. kr. kmetijskemu društvu, v drugem slučaju nas bo pa prezirala. Če se dogodi poslednje, nismo tudi vredni drugega. Zato čvrsto na noge vsi oni, ki živite na kmetih, in razširite živo agitacijo, da se bo zamogel čim prej vseliti prvi občni zbor, ki bo dal društvu pravo lice. V vsaki količini večji vasi nabere naj se vsaj 20 društvenikov, da se ustanovi tam podružnica.

Kakor je razvidno iz pravil, plača vsak društvenik samo 3 K letnine in 1 K pristopnine. Tako majhnih doneskov nima skoraj nobeno kmetijsko društvo. Zato je pa treba, da

bo število društvenikov tim večje. Ker je letos pol leta že minulo, zmanjša se letnina celo samo na polovico. Za teh par novčičev bodo dobivali udje brezplačno kmetijski časopis in po znižanih cenah različne kmetijske potrebnosti, vzlasti semenje, trte, sadno drevje, umetna gnojila, žveplo, galico itd. Gotovo ne bi smelo biti niti enega kmetiča, ki bi ne bil ud tega društva.

Poleg rednih društvenikov, ki privspovajo gornjo udnino vsako leto, so tudi ustanovni društveniki, ki plačajo enkrat za vselej 50 kron. Kdor zamore, osobito boljši posestniki, društva, vzlasti pa občine, pristopi naj k društvu kot ustanovni ud. Ker nima društvo sedaj začetka potrebnega premoženja, bi mu z večimi prispevki gotovo mnogo koristilo.

Pristopne prijave, pristopnine in letnine poslati je, dokler nima društvo svojega urada, na člane začasnega odbora, ki so: Ant. Jakončič, veleposestnik in dež. poslanec v Gorici (Stolni trg), Fr. Kocjančič, velepos. v Podgori, Ig. Kováč, velepos. v Ajdovščini, M. Ličen, velepos. v Ribnemurgu, M. Ukmar, velepos. v Avberju in A. Zucchiati velepos. v Medani. Ti dajejo tudi pojasnila in razposiljajo pravila.

Kdor pristopi kmalu k društvu, se bo zamogel vdeležiti prvega občnega zbora, ki bo prihodnji mesec. Na njem se bo volilo predsednika, dva podpredsednika, tajnika in 15 odbornikov. Bazun tega se določi mnogo za bodoče delovanje društva velevažnih navodil. Požurite se torej s svojo zglasitvijo!

Domače in razne novice.

Koncert v korist učiteljskemu konviktu se bo vršil drevi v „Trgovskem domu“ po že naznanjenem vspredu. Primerno agitacijo za koncert so razvili že učitelji sami, tako da je pričakovati obile udeležbe in obilega gmotnega uspeha. Pričetek ob 8¹/₂.

Na c. kr. učiteljsku v Gorici bo danes od 3. popoldne v telovadnici razstava risarskih izdelkov po novi metodi in ženskih ročnih del. Kakor nam zagotavljajo, je ta razstava jako zanimiva in vredna, da si jo gleda vsakdo, ki se zanima za vzgojo in napredek.

Izvestje c. kr. višjega gimnazija v Gorici. — Prinaša na prvem mestu razpravo „Quellenkritik zur Geschichte des Patriarchates unter dem Patriarchen Peter II. Gerza (1299—1301)“ iz peresa dr. E. Traversa. Poleg ravnatelja je učnega osebja 28. — Šolnine se je plačalo v prvem tečaju 5520 K, v drugem 7770 K; iz pripravljalnega razreda v obeh tečajih 110 K. Štipendije je uživalo 49 učenec; dobili so 13824 K 80 v.

Poročilo omenja tudi Schillerjevo slavnost ter sta natisnjeni v njem tudi pesmi, kateri sta zložila tem povodom vpojojeni gimnazijski ravnatelj Henrik Gross, zagrižen pangerman, in Rajko Čuček, ki hoče biti slovenski profesor!

Naznanilo o pričetku prihodnjega šolskega leta je pisano po stari navadi samo po nemški!

V pripravljalni razred je vstopilo začetkom leta učencev 39, tekom leta je izstopil 1. — V gimnazijskih razredih jih je bilo začetkom leta 501, koncem šolskega leta 464.

Po rojstnih krajih: iz Gorice 99, iz Primorja 335, iz drugih avstrijskih dežel 22, iz Ogrske 2, iz inozemstva 6.

Po materinem jeziku: Slovencev 241, Lahov 194, Nemcev 35, 1 Poljak, 2 Angleža, 1 Grk.

Po veroizpovedanju: katoličanov 456, 1 grškega obreda, 1 protestant, 4 židje, 2 sta brez konfesije.

Odličnjakov je 48, prvi red jih je dobilo 316, ponavljalni izpit 32, drugi red 45, tretji 17, radi boleznih jih sme delati preskušnjo 6.

Slovenski odličnjaki na gimnaziju. — V prvem razredu: Fran Terčič iz Biljane in Lenard Velikonja iz Dola; v drugem razredu: Karol Huber iz Bovca, Adolf Ivančič iz Kobariata, Ciril Mrak z Vrat in Ivan Sivec z Libušenj; v tretjem razredu: Josip Forns Srpenice; v četrtem razredu: Andrej Budal iz Št. Andreža in Ant. Mavri iz Trsta; v četrtem razredu: Rudolf Hrobat iz Dobravelj; v sedmem razredu: Ivan Brelih iz Podmelca, Rihard Fanningger iz Bovca, Hermenegild Jakončič iz Parana v južni Ameriki, Anton Povšič iz Kromberga in Josip Ščuka iz Ike; v osmem razredu: Leopold Cigoj z Malovš in Vladimir Komavli iz Deskel.

V pripravljalnem razredu so bili odličnjaki: Jos. Berlot z Morskega, Josip Laharnar s Petin, Anton Matelič z Livka, Alojzij Medvešček iz Opatjegasela, Ivan Mesesnel iz Vipave in Josip Rot s Srpenice.

Matura na gimnaziju je začela danes. Predseduje ravnatelj državnega gimnazija v Trstu dr. Gustav Heigl.

Slovenskih gimnazijcev iz Gorice je, kakor se da posneti iz izvestja, v vseh razredih nad 30. Največ jih je še v spodnjih razredih.

Izvestje c. kr. višje realke v Gorici. — Na tem zavodu je poučevalo v preteklem šolskem letu poleg ravnatelja 8 profesorjev, 9 snpletov, 1 učitelj na pripravljalnem razredu in 1 risarski asistent. Poleg drugih običajnih poročil je posvečena ena stran in pol poročilo o verskih vajah. — Poročilo o novem šolskem letu 1905/6. je pisano, kakor na gimnaziju, še vedno le po nemško, dasi je namenjeno v prvi vrsti slovenskim in laškim starišem. Djakov je bilo začetkom leta 430, v pripravljalnem razredu 59. Na koncu leta jih je bilo 373, v pripravljalnem razredu pa 47. — Po rojstnih krajih jih je iz Gorice 119, z dežele 127, dalje iz Trsta, Istre ter raznih drugih avstrijskih dežel, iz Ogrske, Bosne, Italije, Nemčije, Egipta, in Turčije, torej v resnici iz raznih krajev sveta. — Slovencev je bilo 110,

Lahov 206, Nemcev 54, 3 Hrvatje. — Po veroizpovedovanju je bilo 354 katoličanov, 7 protestantov, 11 židov, 1 pravoslaven. — Prvi red z odliko jih ima 17, prvi red 270, drugi 48, tretji 7, ponavljalni izpit 26, neklasifikovanih je ostalo 5. — Šolnine se je plačalo v prvem tečaju 6800 K, v drugem 5560 K.

Odličnjakov je na celi realki le 17. Če sodimo prav po priimkih (rojstni kraji niso navedeni) je med temi en sam Slovenec, namreč v II. b razredu Anton Terčič. V srestem in sedmem razredu ni nobenega odličnjaka. V osmem sta le dva Slovenca, k maturi pride jeden.

Cesarjev dar. — Cesar je daroval iz svoje privatne blagajne za poškodovance po toči v Furlaniji znesek 5000 K.

Imenovan je dvornim tajnikom sodni tajnik g. dr. Anton Povšič, ki je prideljen najvišji sodnji na Dunaju.

Železniški tir od nabrežinskih kamnolomov do morja. — V petek se je vršil komisijonelni ogled o načrtu, kateri so predložili nabrežinski industrijalci bratje Caharija in Gruden, da se zgradi železniški tir, na katerem bi se prevažalo do morskega obrežja vse, kar se zavrže iz kamnolomov v Nabrežini. Ta materijal se ima potem rabiti pri delih v pristanišču tržaškem. Komisijo je vodil namestništveni svetnik Fabiani. Navzoči so bili zastopnik železniškega ministerstva, okr. glavarstva v Sežani, pomorske oblasti, obrt. nadzorništva, drž. železnice, cest. odbora, podjetništva Facanoni, Galimberti in Piani. Trgovsko in obrtno zbornico sta zastopala E. Holzer in tajnik Bizjak.

Veteranska veselica s tombolo v Kamnjah dne 29. junija se je izvršila v vsakem pogledu zadovoljno. Prišlo je odličnega občinstva toliko, da se je vsakdo začudeno oziral po mnogobrojnem številu. Nič ni kršilo udeležbe, da je župnik Kosec sklical občni zbor posojilnice, h kojemu so bilo poleg udov vabljeni vsi! — Prišlo mu jih je le par, kojim pa ni imel kaj kvasiti, ker je videl, da je vse, kar počne, smešno. Določenih 12 dobitkov se je razdelilo med razne dobitelje, ki so bili prav zadovoljni. Po tomboli se je nadaljeval ples v najlepšem miru.

Govori se, da priredi veteransko društvo prihodnjo svojo veselico prih. leto na praznik sv. Jožefa.

Vročina. — Par dnij že pripeka solnce, najhujše pa je bilo v ponedeljek. 30 stopinj R smo imeli v poned. v senci. Neznosno je bilo po sobah sredi mesta. Proti večeru je padlo malo dežja, pa le malo, bliskalo se je, da je jemalo vid, ali na to je nastopila večeraj zopet občutna vročina. V ponedeljek so ljudje kar padali po tleh ter se ohlajevali po vežah. Pred škofijo je padel neki mož, da so ga morali odnesti v bližnjo vežo, kjer si je opomogel, da je mogel naprej; slabo jim je prihajalo.

(Dalje v prilogi.)

Sicer pa je bil Kokles jedini, ki je pri splošni nesreči, katera je zadela Morrelovo hišo, ostal miren. Vendar naj čitatelj ne misli, da je bil ta mir posledica popolne ravnodušnosti, ki bi jo bilo lahko primerjati z duševno otopelostjo, kajti izvirala je iz neomahljivega prepričanja. Kokles je pazil pred vsem na plačevanje, in ker je videl, da se je tekem dvajsetih let, odkar je služil v hiši Morrelovih, plačevalo vse tako točno in natančno, si ni mogel predstavljati, da bi to nehalo, prav tako kakor se mlinar, katerega mlin žene močna reka, ne boji, da bi mu zmanjkalo vode. Zadnji mesec so zaključili z največjo točnostjo. Kokles je našel v računih majhno napako v škodo gospoda Morrela in prinesel še isti dan štirinajst novčičev, ki so tvorili napako, gospodu Morrelu. Ta se je bridko nasmehnil in spravil malo svotico v skoro prazen predal, rekoč:

„Dobro, Kokles, vi ste biser blagajnikov.“

In Kokles je čdel zadovoljno kakor da je rešil svojemu gospodarju milijone, kajti pohvala gospoda Morrela, ki je bil res biser marseilleskih poštenjakov, je bila Koklesu vredna več kakor nagrada petdesetih srebrnikov.

Toda izza tega poslednjega mesečnega zaključka je preživel gospod Morrel strašne ure. Da je zaključil ta mesec, je izrabil vse svoje pripomočke. Napotil se je celo na sejm v Beaucaire, kjer je prodal nekaj dragocnostij svoje žene in hčere, in s pomočjo žrtev se je končal mesec za Morrelovo hišo še častno. Zdaj je bila pa blagajna čisto prazna. Kredita gospod Morrel ni imel več, ker se je že širila govorica o propadu njegove trgovine. In da bi izplačal tirjatev gospoda de Boville o pravem času, mu res ni ostalo drugo upanje kakor srečen povratek „Pharaona“, katerega odhod mu je javila ladija, ki je zajedno z njim zapustila luko ter bila že več časa vsidrana v marseilleskem pristanišču.

Štirinajst dnij je že minulo, odkar je dospela v Marseille ladija, ki je zajedno s „Pharaonom“ odplula iz Kalkute, a o „Pharaonu“ ni bilo nobene vesti.

Tako so stale stvari oni dan, ko je sklenil prvi uradnik tvrdke Thomson in French v Rimu opisano pogodbo z gospodom de Boville ter se javil nato pri gospodu Morrelu.

Sprejme ga Emanuel. Mladi mož, ki se je prestrašil vsakega novega obraza, ker je smatral vsakega prišleca zaupnika, kateri je prišel poizvedovat glede denarnega stanja tvrdke, hoče prihraniti gospodarju ta mučni obisk in prosi tujca, naj mu pove svoja naročila. Toda ta mu odgovori, da nima z njim ničesar opraviti in da hoče govoriti z gospodom Morrelom osebno. Emanuel vzdihne, pokliče Koklesa ter mu naroči, naj pelje tujca h gospodu Morrelu.

Kokles odide naprej, tujec mu sledi.

Na stopnicah ju sreča lepa deklica, stara petnajst do šestnajst let, ter boječe opazuje tujca.

Kokles ne opazi tega izraza vznemirjenja, toda opazi ga pozorno tujčevo oko.

„Gospod Morrel je v svojem kabinetu, ali ni res, gospica Julija?“ vpraša blagajnik.

„Da, vsaj mislim, da je, pravi obotavljaje mlada deklica. „Poglejte najprej, Kokles, in če je oče doma, mu javite gospoda.“

„Mene javiti, to je nepotrebno, gospica,“ odvrne Anglež, „kajti moje ime je gospodu Morrelu neznano. Ta vrli mož naj mu samo pove, da sem prvi uradnik tvrdke Thomson in French v Rimu, s katero je vaš oče v zvezi.“

Mlada deklica prebledi in odide po stopnicah navzdol, dočim nadaljujeta Kokles in tujec svojo pot navzgor.

Ona vstopi v sobo, kjer je sedel Emanuel, in Kokles odpre s ključem, ki je kazal, da ima njegov lastnik vedno svoboden vstop k svojemu gospodarju, vrata, pelje tujca v prednjo sobo, odpre še druga vrata in izgine za njimi. Za nekaj trenutkov se vrne ter odvede zastopnika tvrdke Thomson in French k svojemu gospodarju.

Anglež vstopi. Gospod Morrel je sedel ves blede pred grozečimi vrstami številnih svojih pasiv.

Ko zagleda gospod Morrel tujca, zapre register, vstane in stopi nekoliko naprej. Nato ponudi tujcu stol in sedé tudi sam.

Doba štirinajstih let je trgovca, ki je bil star ob pričetku naše povesti petintrideset let, torej zdaj v petdesetem letu, zelo izpremenila. Njegovi lasje so osiveli, v čelo so mu narisale skrbi globoke gube. Njegov ostri, prosti pogled je postal nekako boječ in neodločen, da se je zdelo, kakor bi se vedno bal, da ga zadrži kak človek ali kaka misel.

Anglež ga opazuje s sočutno radovednostjo.

„Gospod,“ pravi Morrel, ki mu postane to opazovanje neprijetno, „vi želite z menoj govoriti?“

„Da, gospod Morrel. Gotovo veste, od kod prihajam, ni res?“

„Kakor mi je povedal moj blagajnik, ste zastopnik tvrdke Thomson in French.“

„Tako je, gospod! Tvrdka Thomson in French ima izplačati ta in prihodnji mesec na Francoskem štiristotisoč frankov, in ker je znana vaša stroga točnost, je kupila vse na vas se glaseče menice ter me pooblastila, da si jih dam od vas izplačati.“

Gospod Morrel vzdihne ter si obriše pot, ki mu stopi na čelo.

„Torej,“ pravi, „ali imate menice z mojim podpisom pri sebi?“

„Da, gospod, in glase se na precejšnjo svoto.“

„Koliko je ta svota?“ vpraša Morrel, zastoj si prizadevaje, da bi se kazal ravnodušnega.

„Torej,“ pravi Anglež in potegne iz žepa listnico, „tu nam je cediral pred vsem gospod de Boville, jetniški nadzor-zornik, dvestotisoč frankov. Ali priznate tirjatev gospoda de Boville?“

„Da, gospod, to svoto je naložil pri meni pred petimi leti proti štirinapolodstotnim obrestim.“

„In plačilni rok?“

jalo, in kdor je le mogel kam, se je skrival v kako senco — ali pred vročino ni bil nikjeri varen. Najhujše pa se je godilo vojakom 47. pešpolka. Zjutraj so odšli proti Ločniku, Moši in proti Prevalom. Ko so se vračali opoludne domov, so kar cepali po tleh. Padlo jih je kakih 100. Onemogel je tudi vojaški zdravnik ter par poročnikov. Ko je šel oddelek teh vojakov na grad jih je onemoglo več na poti, in dobri prebivalci na gradu so jim pomagali nesti v vojašnico puške in telečnjake. Tudi topničarji so trpeli na vajah. Par konj topničarskih je padlo, ali poginili niso. Čujemo, da je neka žena v okolici, menda v Št. Andrežu, vsled vročine umrla na polju. Nekega železniškega delavca so odnesli v bolnišnico, ker ga je vročina tako zdelala, da je bil videti na pol mrtvev.

Slovensko bralno in kmetško društvo „Lijak“ na Vogerskem priredi, kakor že priobčeno, v nedeljo veselico po tem vspredu: 1. Volarič: „Slovan na dan“, možki zbor bralnega in kmetškega društva n. gerskem. 2. Pozdrav predsednika. 3. Parma: „Mladi vojaki“, godba. 4. Bartl: „Oj planine“, mešan zbor s sopran solo tamburaškega in pevskega društva „Svoboda“ v Renčah. 5. Deklamacija: „Jeftejeva prisega“. 6. Stravsov valček: „Vino, ženska in petje“, godba. 7. I. pl. Zajec: „Poputnica hrvatskog doma“, možki zbor bralnega in kmetškega društva iz Bilj. 8. Smetana: „Sestet iz opere „Prodana nevesta“, godba. 9. Hajdrih: „Na boj“, možki pevski zbor iz Št. Petra. 10. Ipavec: „Domovina“, godba. 11. Emil Komel: „Pobratimija“, pojejo združeni mešani zbori pevskih društev iz Pevme, Št. Andreža in Vrtojbe. 12. Komičen prizor, kateri izvaja g. Molek iz Gorice. Plesni venček. Zvečer se bodo zažigali umetni ognji, katere priredi pirotehnik g. Makuc iz Gorice. Vstopnina k veselici 50 vinarjev, plesni venček 6 komadov 1 krono.

Za pisatelja Podravskega je nabral med somišljeniki g. Fran Spacapan iz Ozeljana 10 kron.

Težki vozovi, naloženi z raznim materijalom za gradbo železnice, so precej poškodavali ceste in ulice po mestu. Koder so vozili. V mestnem svetu so govorili o tem v zadnji seji ter sklenili obrniti se do podjetništva Sardinassi, da dá primerno odškodnino.

Za most čez Ter v Furlaniji je določilo gorško mesto prispevka 9200 K. V zadnji seji mestnega sveta se je določilo, da se ima ta svota takoj izplačati.

Bralno pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi v nedeljo 16. t. m. javno tombolo v korist otroškega vrta v Devinu. Dobitka sta dva: činkvina 70 kron, tombola 150 kron. Srečke po 4 v. V slučaju slabega vremena se vrši tombola dne 23. t. m.

Laški delavec utonil. — V Soči se je kopal pri Dolginjivi železniški delavec Jakob Di Donato ter utonil. Neki Dalmatincec ga je potegnil mrtvega iz reke.

Utonil je v Soči 24 letni delavec Anton Križnič iz Anhovoga. Kopal se je blizu Plavij. Truplo je odnesla Soča.

Utonil je v Soči tudi 14 letni deček J. di Tomaso iz Italije. Delal je pri železnici blizu Dolgenjive. Prijazna Soča ga je zvalila, da se je šel kopat. Ali kljub vročini je Soča mrzla; dečka je prijel krč, in utonil je. Truplo so potegnili iz Soče precej daleč proč, kjer se je kopal.

Demonstracija proti škofu Naglu v Rímanjii. — Iz Rímanj pišejo „Slov. Narodu“ od 30. pr. m.: „Pretekli terek je imel tržaški škof Nagl v sosednjem Borštu birmo. Okolo 1^u ure popoldne je prišel v spremstvu svojega kaplana in sluga ter katinarskega župnika in „rímanjskega župe-upravitelja Jožefa Stržinarja“ skrivaj po poljskih stezah v Rímanje. Četvorica je šla v rímanjsko cerkev, kjer se je mudila nekoliko časa. Potem so gospodje zaprli cerkev, škof Nagl je vzel seboj zabnico velikih vrat ter jo vtaknil v žep — menda za spomin, da je dal zapreti in zapečatiti cerkev pred dvema letoma in pol. A sedaj je škof Nagl bogato žel, kar je obilno sejal. Zbrala se je pred cerkvijo truma otrok, ki so priredili škofu Naglu viharno demonstracijo. Ko je korakal dalje po vasi, je slišal od žensk, ki so so bile tudi iz radovednosti zbrale, toliko trpkih besed, da mu je odzvenela roka, s katero je pričel blagoslovljati. Slišale so se besede: „Sedaj si nas prišel blagoslovljat, a do sedaj si pošiljal na nas vedno žandarme“ itd. Bled kakor zid je škof Nagl s spremstvom zapustil Rímanje. Splošno je tukaj osupnilo, da si škof Nagl ni upal v Rímanje niti po cesti, ki vodi iz Boršta v Rímanje, ampak da je prišel po stranskih stezah. Tako dela le človek, ki nima čiste vesti. Na Veliko noč je škof Nagl proglašil v Rímanjih „novo župnijo“, t. j. ne v Rímanjih, ker tukaj smo to zvedeli šele iz ljubljanskega „Slovenca“, katerega par iztisov je bil nekdo sem poslal. S tretjo nedeljo po Veliki noči je pričel tukaj maševati omenjeni katinarski župnik. Prvo nedeljo je prišlo ker mnogo ljudi v cerkev iz radovednosti, ker so mislili, da je naše vprašanje rešeno. Ko so pa videli v cerkvi, na čem da je, je večina ljudi še pred koncem maše zapustila cerkev. Potem je prihajalo čimdalje manj ljudi. Včeraj na praznik sv. Petra in Pavla jih je bilo z omenjenim župnikom pet, štiri je bil namreč privedel seboj iz Katinare. Od domačinov ni bil nikdar noben v cerkvi. Druga opravičila ni g. Stržinar imel v Rímanjih, krstil ni nobenega, vseh nekrščenih otrok je sedaj okoli 90, v nekaterih hišah že celo po dva, pogrebe vodi kakor prej, dokler ni bila „proglasaena“ po škofu Naglu „nova župnija“, vaški župan Ivan Berdon. Ravno danes je bil zopet civilen pogreb 70letnega moža. Mi smo proti ustanovitvi župnije od strani škofa Nagla protestirali v Rimu in na Dunaju. V terek se je škof Nagl zamogel do trda prepričati, da nima v Rímanjih ničesar več iskati!“

Veteransko društvo. — Prijeli smo in priobčujemo: V nedeljo je imelo društvo doslu-

ženih vojakov za Goríško in Gradišćansko svoj občni zbor, katerega se je udeležilo veliko članov iz Gorice in z dežele. Predsednik Jacobi je poročal v nemškem in italijanskem, podpredsednik Trošt pa v slovenskem jeziku. Iz poročila o delovanju društva posnamemo, da vlada še dolgo vrsto let mej društveniki sloga in vsestranski sporazum. Društvu se delajo od mnogih strani zapreke, dasi se ne meša v politiko in strankarske boje. Pleše se vsako nedeljo in praznik na raznih krajih, proti čemur se repenčijo samo nekateri; ako pa napravi kaka društvena sekcija na deželi, katerih je 15, in sicer v slovenskem delu dežele v Biljah, Črničah, Dornbergu, Kamnjah, Mavhinjah, Podgori in Sovodnjah, veselico s plesom, treska z vseh lec — pri Slovencih, v Furlaniji se duhovniki za to ne zmenijo. Tudi goríško glasilo visokih cerkvenih dostojanstvenikov se ne zmeni za javne plese po Gorici, pri katerih se dogaja marsikaj, temveč jih še prav lepo popisuje. Ali v zvezi vsem zaprekam in vsemu nasprotovanju društvo napreduje, čemur je dokaz, da šteje čez 500 članov in da ima, akoprav mnogo potroši za podpore potrebnih članov, čez 3000 kron naloženega denarja. Društvo postavi še letos v Rubijah spominsko ploščo pokojnemu c. kr. majorju in vitezu reda Marije Terezije Maksimiljanu baronu Füllerju, Karlovcanu, kateri si jo to najvišje vojaško odlikovanje priboril dne 6. oktobra 1813, ko je na mostu v Rubijah kot poročnik zadržal prehod trem francoskim batalijonom s tremi topovi in le 48 možmi toliko časa, da so bile avstrijske čete na varnem. Društvo je imenovalo c. kr. namestnika Komada princa Hohenlohe-Schillingensfürsta častnim članom, a c. in kr. komernika in konservatorja c. kr. centralne komisije za vzdrževanje in izskovanje umetnih in zgodovinskih spomenikov Žigo grofa Attems-Petzstein v Podgori v očigled njegovih zaslug za društvo in posebno za razvoj Podgorske sekcije častnim podpredsednikom. Predsednik se topla zahvali vsem odbornikom in načelnikom sekcij in posebej marljivemu in mnogoletnemu denarničarju Ivan Simiču na njih trudu, v katerem so ga radi in vestno podpirali. V odbor za triletno dobo so bili enoglasno izvoljeni: Karl Bauer, Vincencij Bielecki, Alojzij Božič, Anton Fon, Miha Hnatyszyn, Anton Jacobi, Josip Jaklič, Matija Kofol, Andrej Kopač, Valentin Kofuša, Josip Lasič, Rajko Lecker, Gregorij Marinac, Tomaž Mlekuš, Gustav Nauta, Martin Neffat, Josip Pallick pl. Caarburg, Artur Schivitz pl. Schivitzhoffen, Ferdinand Schwarz, Ivan Simič, Ivan Trošt in Miha Cvetrežnik. Revizorji Fran Gasparič, Fran Gridl in Lovrenc Mayer.

Odbor se je konstituiral tako: Predsednik Anton Jacobi, 1. podpredsednik Anton Trošt, 2. podpredsednik Josip Pallick pl. Caarburg, tajnik Josip Jaklič in blagajnik Ivan Simič, na kar predsednik

zaključil zborovanje s primernim nagovorom in trikratnim „Živio!“ cesarju.

„Šagra“ v mestu. — Lani se je sicer reklo, da magistrat ne bo dovoljeval več „šager“ v mestu, ali vseeno se je vršila v nedeljo „šagra“ na Placuti. Sicer so morali prireditelji plačati večjo pristojbino, in dovolilo se jim je plesati samo do polnoči. Pravijo, da imajo prireditelji občutno izgubo radi tega. Morda se pa po tej poti odpravijo „šagre“, ki nikakor na ticejo v mestu!

Imenitno pastirsko pismo. — Solnograški knezškof Katschthaler je bil izdal pred nedolгим časom pastirsko pismo, v katerem neizmerno povzdiguje — katoliškega duhovnika! Pravi med drugim:

„Katoliški duhovnik ima moč, da odpušča grehe. Ako bi bil kjersibodi kdo, na čegar besedo „Hočem, da bodeš čist“, „Hočem, da ozdraviš“, bi se čezničroz gobavi človek zopet popolnoma očistil, kako bi strmeli in premišljali in vzklikali: „Ne, to ni več čin človeka, to je božji čin, nebeška moč je vstopila v tega človeka!“ Ali glejte, preljubljeni, ako vam pravi duhovnik v spovednici: „Odpuščam ti tvoje grehe“, tedaj stori še nekaj veliko večjega. Nekaj večjega, kakor z eno besedo povrniti slepemu luč oči, hromemu porabo udov, mrtvem, da, zakopanemu življenje, kakor z besedo „Fint“: „Bodi luč, naj postane nebo“ itd., kakor vstvariti svet iz ničesar, da nekaj večjega, kakor vstvariti toliko svetov, kakor je zvezd na nebesih... Sama duhovnikova beseda, beseda: „Rešujem te tvojih grehov“ učini odpuščenje. Ta beseda ne napoveduje samo, temveč stori odpuščenje grehov, opravičenje grešnika, kakor uč sv. cerkveni svet tridentinski. Preljubljeni! Kje na celi zemlji je moč, ki bi bila enaka tej moči? Moč knezov in kraljev? O, moč katoliškega duhovnika ne zaostaja za njo, temveč jo presega in nadvišuje! Kje, preljubljeni, je celo v nebesih taka moč? Družba patriarhov in prorokov, mučnikov in krvnih prič in trume svetih devic in potom angelji in arhangeli — ali ti lahko odpuste grehe? Ne, patriarhi z vso svojo vero, proroki z vsem svojim znanjem, puščavniki z vso svojo strogostjo, device z vso svojo čistostjo ne morejo tega. Da, še več. Celo Marija, mati božja ne more tega...“

Toda, preljubljeni, še drugo duhovnikovo moč moramo pretehtati, ki je, če mogoče še višja, vzvišenejša: Duhovnikovo moč posvečevanja. Kje na celi zemlji razven pravilno posvečenega duhovnika najdeš to moč? O Janezu Krstielju je dejal Kristus: Mej človeškimi otroci ne bodi nobeden večji kakor on, namreč Janez. In glejte, če pogledam na moč posvečevanja, tedaj je najmanjši izmed katoliških duhovnikov večji kakor Janez, stoji na višji stopnji kakor on. Kje je v nebesih taka moč, kakor moč katoliškega duhovnika? Pri materi božji? Enkrat je Marija porodila božjega otroka. In glejte, duhovnik nestori tega enkrat, temveč stokrat in tisočkrat, kadarkoli

Za polovico petnajsti dan tega, za ostanek petnajsti drugega meseca.“

„Tako je. Potem imam pokupljenih menic za dvaintridesetisoč in petsto frankov.“

„Priznavam jih,“ pravi Morrel, ki mu pri misli, da daues prvič v življenju ne bode mogel plačati tega, za kar se je zavezal s svojim podpisom, leže na lica rdečica sramu. „Ali je to vse?“

„Ne, gospod, za konec prihodnjega meseca imam še valuto tvrdke Pascal in tvrdke Wild in Turner v Marseilleu, približno petinpetdeset tisoč frankov; torej v celem dvestosedemdesetdeset tisoč in petsto frankov.“

Nemogoče je popisati muke, ki jih je čutil Morrel pri tem naštevanju.

„Dvestosedemdeset tisoč in pet sto frankov,“ ponovi mehanično.

„Da, gospod,“ odvrne Anglež. „Toda,“ nadaljuje po kratkem odmoru obotavljanja, „moram vam povedati, da se kljub temu, da je vaše dosedanje poštenje splošno znano, širi po Marseillen govornica, da niste več zmožni plačevati svojih dolgov.“

Pri tem skoro krutem razkritju Morrel strašno prebledi. „Gospod,“ pravi, „štiriindvajset let je že, odkar sem prevzel trgovino iz rok svojega očeta, v katerih je bila petintrideset let, in dozdam še ni bilo menice s podpisom Morrel in sin, ki bi se ne bila izplačala na mestu.“

„Da, to vem,“ odvrne Anglež; „toda povejte mi naravnost gospod Morrel, tako kakor pove poštenjak poštenjaku, če izplačate tudi te menice s točnostjo, ki vam je bila lastna do danes.“

Morrel zatrepeta in se ozre v moža, ki je govoril zdaj še z večjo gotovostjo kakor prej.

„Na vprašanja, ki so izgovorjena tako naravnost,“ pravi, „je treba prav tako naravnost odgovoriti. Da, gospod, vse plačam, in se vrne, kakor upam, srečno moja ladija, kajti ona mi

vrne kredit, katerega so mi vzele nesreče, ki so me zadele druga za drugo. Če bi se pa ponesrečil ‚Pharaon,‘ ta moj poslednji up...“

Solze zalijejo oči ubovega trgovca.

„Torej,“ pravi Anglež, „če vas pusti na cedilu ta vaš poslednji up?“

„V tem slučaju, gospod,“ nadaljuje Morrel, „sam ne vem, kaj se zgodi. To bi bilo nekaj strašnega. A ko sem že navajen nesreče, se bom moral privaditi tudi sramote, kajti če se zgodi to, ne bom mogel izplačati ničesar več.“

„Ali nimate prijateljev, na katere bi se zanašali v nesreči,“ vpraša tujec.

Morrel se žalostno nasmehne.

„Gospod,“ pravi, „da človek kot trgovec nima prijateljev, to pač veste.“

„To je res,“ pravi Anglež. „Torej imate le še jeden sam up.“

„Jeden sam.“

„Poslednji?“

„Poslednji.“

„Če se vam torej ta up izjalovi...“

„Potem sem izgubljen, gospod, izgubljen brez rešitve.“

„Ko sem bil na potu k vam, je priplula v pristanišče neka ladija.“

„Vem, gospod. Mladenič, ki je ostal zvest moji nesrečni hiši, prebije del svojega časa na belvederu hišne strehe, nadeja se, da bode prvi, ki mi prinese veselo vest. On mi je povedal, da je priplula ta ladija.“

„In ni vaša?“

„Ne, to je ladija iz Bordeauxa; imenuje se ‚Gironde‘ in prihaja tudi iz Indije, toda ne z mojim blagom.“

„Morebiti vam prinese kako vest o Pharaonu?“

Priznati vam moram, gospod, da se bojim vestij o svojem trojamborniku prav tako kakor dolge negotovosti. Negotovost mi vsaj ne vzame poslednjega upa,“

Nato pristavi z zamolklim glasom:

„Ta zamuda je nenaravna. ‚Pharaon‘ je odplul iz Kalkute petega februarja, torej bi bil moral dospeti semkaj že pred mesecem dnij.“

Anglež napne ušesa.

„Kaj je to?“ pravi. „Kaj pomeni ta hrup.“

„O moj Bog, moj Bog!“ vsklikne Morrel in prebledi.

„Kaj se je vendar zgodilo.“

Res je nastal na stopnicah hrup ter se bližal. In kmalu ni bilo slišati drugega kakor glasove bolesti.

Morrel vstane, da bi šel k vratom, toda moči ga zapuste, da omahne v svoj naslonjač.

In moža sta si molče sedela nasproti. Morrel se je tresel na celem telesu, in tujec ga je opazoval z izrazom globokega sočutja.

Hrup je prenehal, a videti je bilo, da Morrel kljub temu nečesa pričakuje. Ta hrup je moral imeti kak vzrok, torej tudi kake posledice.

Tujcu se je zdelo, da sliši prihajati nekoga po stopnicah in da je obstalo več ljudi pod stopnicami.

V vratih prednje sobe zarožlja ključ.

„Samo dve osebi imata ključ od teh vrat,“ pravi Morrel s pojemajočim glasom, „Kokles in Julija.“

Isti hip se odpro vrata in vstopi bleda mlada deklica s solzami v očeh in z objokanimi lici.

Morrel vstane in se vpre ob svoj stol, kajti prosto ni mogel stati. Vprašati hoče, toda glas mu odpove.

„O oče,“ pravi mlada deklica, sklenivši svoje roke, „odpusti svojemu otroku, da ti prinaša nesrečno vst.“

Morrel prebledi kakor smrt; Julija plane v njegovo naročje.

„O oče, oče,“ pravi, „bodi pogumen!“

„Torej je poginil ‚Pharaon‘?“ vpraša Morrel s pojemajočim glasom.

mašuje. Preljubljani! Ste li kdaj premislili, kakšna moč je s tem dana duhovnikom, in zopet samo katoliškimi duhovnikom? Jezus Kristus jim je izročil pravico nad svojim lastnim človeštvom, dal jim je takorekoč moč nad svojim telesom. Ne le da ga katoliški duhovnik lahko stori prisotnega na oltarju, ne le da ga lahko zapre v tabernaklju, da ga lahko vzame in poda vernikom na užitek, temveč Njega, božjega sina, ki je postal človek, lahko nekrvavo žrtvuje. Kristus, edinorojeni sin Boga očeta, ki je vstvaril nebo in zemljo, ki nosi celo vesoljnost, se uda v tem v voljo katoliškemu duhovniku. O čujte, preljubljani; kakor ste ravno slišali, je dal Kristus katoliškemu duhovniku moč nad seboj, nad svojim telesom, nad svojim mesom in nad svojo krvjo, nad svojim božanstvom in človeštvom in je duhovniku pokoren. O preljubljani! Ali se bodete še čudili, ako s svetim Dijonizijem strmeči vprašamo, če se ti stega še lahko imenuje človeka, ki ga je Bog izvolil izmed ljudi, ki ga je tako visoko dvignil nad trumo ostalih, ki ga je Bog tako tesno združil s seboj, ki mu je celo dal moč nad sabo?...

...Dosti za XX. stoletje! Čudno le, da so ti nadbogovi tako požrešni in tako pohlepni po denarju in posvetnem veselju!!

Na čast sv. Cirila in Metoda so prizgali sinoči lepe ognje v Vrtojbi na hribu kakor tudi se je videlo ognje iz Mirna. Spuščali so tudi rakete.

Konja so ukradli cigani kmetu Petru Krasniku v Kaprivi v Furlaniji. Ko je pustil odprta vrata pri hlevu, je smuknil cigan v hlev ter zbežal s konjem. Orožniki iščejo tatu.

Mufastega se je delal neki 35 letni Ivan Rubin z Voloskega, da bi tako lahko beračil. Izdal ga je neki detek. Kaznovali so ga s 4 dnevi zapera.

Na sedem dni zapora je bil obsojen od policije 27 letni voznik A. Modan. Peljal je v Gorico led, med potjo pa se je tako opil, da je obležal v travi, konja sta šla mirno v mesto. Ustavili so voz redarji ter šli iskat voznika, katerega so našli spečega.

Izpred sodnje. — Pekovska pomočnika R. Primožič in I. Šinigoj sta jemala svojemu gospodarju M. Leban denar, in sicer po 1 ali 2 K. Ko se je nabralo tako 50 K, je prišel gospodar tatvini na sled. Obsojena sta Primožič na 4 mesece s postom vsak mesec, Šinigoj pa na 7 mesecev s postom vsak mesec.

Jos. Bizjak in dva Čibeja, oba z imenom Franc, so bili obtoženi zlobnega poškodovanja tujega imetja v nekem pretepu na Otlici. Bizjak in en Čibej sta dobila po 10 dni zapora, drugi Čibej je oproščen.

Sumljivega Laha zaprl. — Poroča se nam, da so zaprli te dni nekega laškega poddelovodjo pri železnici blizu Plavij. Gnali so ga v zapore v Kanalu. Reklo se je, da „ni delal prav“ pri železnici, druga vest pa pravi, da je polagal dinamit pod železniški tir!!

Novo društvo v Sovodnjah. — V nedeljo so se zbrali sovedenjski mošje in mladeniči v lepem številu ter si osnovali bralno in pevsko društvo z imenom „Nada“. Kakor se čuje, se tudi že prav pridno vadijo za prireditev prve veselice. Poroča se nam, da je nabralo novo osnovano društvo „Nada“ v proslavo predvečera sv. Cirila in Metoda 11 K.

Bralno in pevsko društvo „Miren“ v Mirnu priredi dne 6. avgusta t. l. veselico s petjem, igro in plesom. Toliko na znanje drugim društvom v okolici.

Dekliški dom. — Učenke vsake starosti se vzamejo prihodnje šolsko leto na stanovanje. Strogo nadzorstvo in fina vzgoja se zagotavlja. Priložnost za učenje modernih jezikov, vsakovrstnih ročnih del in godbe v hiši. Poudarje sprejema gospa Marija Draschler roj. pl. Gariboldi, v Gorici, Via Trigemina št. 7. I. nadstr.

Vojna med Rusi in Japonci.

Japonci pred Vladivostokom?

„Echo de Paris“ poroča iz Petrograda: Generalni štab je prejel od poveljnika vladivostoke trdnjave brzozjavko, v kateri se poroča, da sta se ob južnem vходу v pristanišče pojavili dve eskadri japonskega brodogoja. Japonske torpedovke so obstreljevale sprednje trdnjavske okope. Vhodi v pristanišče so zavarovani z minami. V pristanu je usidranih tudi več podmorskih ladij, ki so izborno izvežbane; splošno se pričakuje, da bodo ti podmorski čolni igrali še največjo vlogo pri obleganju Vladivostoka in da bo japonsko brodogojje še hudo trpelo, ako se približa pristanišču.

Linevič poroča:

General Linevič poroča, da so Japonci napadli Ruse 1. t. m. ob reki Caj. Sprva so Rusi zapustili svoje pozicije, ko so pa dobili okrepljenja, so Japonce potisnili nazaj proti jugu. Istotako se pregnali japonske voje iz Nansanča, Julangša in Vafegona.

Akcija za mir.

Kakor se poroča iz Washingtona, sta ruska pooblaščenca za mir baron Rosen in grof Maruvjev, japonska pa baron Komura in poslanik Takhira.

Pooblaščenca se sestanejo kmalu po 1. avgustu. Pooblaščenca imajo neomejeno pooblastilo, da se pogajajo ter sklepajo o miru s pogojem, da ga potem obe vladi sprejmeta.

* * *

Poroča se, da se sklene premirje tekotom par dni. — Japonci so pregnali Ruse iz več pozicij po malih bojih.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se pripravljajo kavinna pičala.

zahtevajte le izvrhne ravno z imenom „KATHEINER“.

Razgled po svetu.

Poslanska zbornica. — Hortis je interpeliral glede odpuščanja delavcev v Lloydovem arsenalu. — Razpravljalo se je o nujnem Plackovem predlogu za izvolitev komisije 18 članov v svrhu razmotrivanja reforme o obrtnem zakonu. Sprejeto. Antonelli je predložil nujni predlog za pomoč po toči poškodovanim krajem v Furlaniji in Brdih. Predlog je izročen pristojnemu odseku.

Kriza na Ogrskem. — Napovedana konferenca barona Fejervaryja z voditelji opozicijskih strank je bila že 1. t. m. Voditelji opozicije so izjavili, da jim ni mogoče se pogajati z ministrstvom, ki je proglašeno za protustavno, pa tudi Fejervaryjev program jim ne daje dovolj jamstva. Nato se je konferenca brez uspeha zaključila.

S 1. dnem t. m. je prenehalo med Avstrijo in Ogrsko kvotno razmerje. Dne 30. junija je namreč potekla doba doseadanemu dogovoru glede prispevkov obeh državnih polovic v skupne državne svrhe. Brezzakonito razmerje je zakrivil baron Fejervary, ki je odgodil državni zbor, preden je mogel voliti kvotno deputacijo. Sicer pa se razmerje dejansko ne spremeni. Mesto zakonito določene kvote bodete Avstrija in Ogrska plavečali posojila, za kar si dobite naknadno odobrenje.

Orožniškega postajevodjo v Sv. Ivanu od Šterne v Istri je zadela solnčarica. V Tinjanu je umrl. Piše se Fejal. V Trstu je umrl na cesti vsled solnčarice včeraj 44 letni A. Minut.

Dogodki na Ruskem. — Rusko čnomorsko brodogojje obstoji iz 8 oklopnice, 3 križarjev prvega reda, 3 torpedovk-križarjev, 6 topničark, 12 lovec na torpede, 3 šolskih ladij, 2 parnikov in 8 transportnih ladij. K tem se prišteva še 6 pristaniških parnikov, 14 parnikov prostovoljnega brodogoja in 3 parnikov flotele

finančne straže. Od oklopnice je „Knjaz Potemkin“, na katerem so se mornarji spuntali, najnovejša. Zgrajena je bila leta 1900. Ker za baltiško floto, ko je odšla na skrajni Vztok, ni bilo dovolj izvežbanih mornarjev, jih je uprava vojne mornarice vzela od eskadre Črnega morja, dočim je morala moštvo na čnomorski eskadri nadomestiti z ljudmi razne vrste, kakor jih je mogla dobiti. Uprava je vzela častnike tudi od vojske na kopnem. Iz tega je razvidno, kako moštvo ima sedaj čnomorska eskadra, kar se tiče moralčne in praktične vrednosti. Le na ta način je mogoče, da je prišlo do znanih dogodkov na oklopnici „Potemkin“.

30. pr. m. zjutraj je oklopnica „Potemkin“ odplula, a povrnila se je že okolo 10. ure. Ob 2. uri popoldne so dospeli štiri oklopnice in pet torpedovk pod poveljstvom admirala Kriegerja. Okrožni poveljnik ni hotel vsprejeti deputacije posadke „Potemkina“.

Ob 6. uri zvečer je bilo vse zvršeno. Posadka „Potemkina“ je kapitulirala. Najprej je zahtevala pomiloščenje. Ko se je črta ladij stisnila okolo „Potemkina“ ter so bili vsi topovi obrnjeni proti ladiji, je posadka odstranila rdečo zastavo ter se je udala, ne da bi bila le enkrat ustreljena. Posadka je bila odvedena na druge ladje. Ustasi bodo vsi ustreljeni. Slišijo se pa glasovi, da bi bilo nevarno ustreliti vseh 850 mož, ker večina teh so podrejeni mornarji. Deset od 33 častnikov „Potemkina“ so živi ter so bili rešeni.

Odesa šteje 450.000 prebivalcev, med katerimi je 100.000 inozemcev. Mesto je že od nekdaj središče tajnih ruskih družb. Vzrok upora mornarjev je ta, ker je ustrelil poveljnik mornarja Omelčuka. Ponoči dne 29. junija so bili v Odesi grozni boji med vstasi in vojaštvom. Velikanska množica je obkoljevala truplo vstreljenega mornarja Omelčuka, nastopali so govorniki, ki so navduševali ljudstvo k prekuciji. Drugi dan je bilo opustošeno vse pristanišče, zažgana so bila vsa skladišča in več ruskih trgovskih parnikov. V mestu je bilo čuti vedno streljanje. Vojaštvo je streljalo med ljudstvo, ki prestrašeno beži. Bajso prosili konzuli tujih velevlasti svoje vlade, naj pošljejo pred mesto bojne ladje. Ko so razglasili obsedno stanje, se je množica smejala in kričala. Požar v mestu je bil razširjen miljo daleč. Množica je predrla policijski kordon, ki je stražil pristanišče, in je začela na novo pleniti. Pri spopadu med množico in vojaštvom so poveljevali vstašem mornarji. Avstrijski Lloyd je ustavil plovo med Carigradom in Odeso. Neki policijski uradnik je zapovedal kozakom, naj napadejo demonstrante, a ker kozaki niso hoteli napasti mirne množice, so nastopili orožniki proti njim in demonstrantom z golimi sabljami. Orožniki so pomorili vse uporne kozake in ranili veliko demonstrantov. Petnajst mornarjev s „Potemkina“ je nameravalo pokopati mornarja Omelčuka, a je to zabranilo orožništvo, ki je pa izpustilo mornarje, ko sta padla z ladje dva ostrastrela, ki sta poškodovala več hiš. Mornarji

Mlada deklica ne odgovori, ampak se privije na očetove prsi in priklama z glavo.

„In moštvo?“ vpraša Morrel.

„Je rešeno,“ pravi mlada deklica. „Rešila jih je ladija, ki je pravkar priplula v pristanišče.“

Morrel dvigne svoje roke z izrazom nadnaravne vdanosti in hvaležnosti.

„Hvala, o Bog, hvala ti, da tepeš samo mene!“ pravi Morrel.

Kljub Angleževi hladnokrvnosti se zalesketa solza v njegovem očesu.

„Vstopite,“ pravi Morrel, „vstopite, kajti menim, da ste vsi pred vrati.“

Res Morrel komaj izreče te besede, in že vstopi ihte gospa Morrel; za njo pride Emanuel; v ozadju prednje sobe se prikaže sedem ali osem postav na pol nagih pomorščakov. Pri pogledu na te moze Anglež vstrepeta in stopi za korak proti njim, toda se premaga in se vmakne v najbolj oddaljeni kot kabineta, kamor je padala najgostejša senca. Gospa Morrel sede v naslonjač in prime roko svojega moža v svojo, dočim ostane Julija, naslonjena na prsi svojega očeta, poleg njega. Emanuel je obstal sredi sobe in tvoril središče med Morrelovo rodbino in med pomorščaki, ki so stali pri vratih.

„Kako se je zgodila ta nesreča?“ vpraša Morrel.

„Stopite bližje, Penelon,“ pravi Emanuel, „in povejte.“

Star pomorščak, ki ga je ožgalo tropično sonce, stopi nekoliko naprej, vrteč v rokah ostanke svojega klobuka.

„Dober dan, gospod Morrel,“ pravi, kakor da je zapustil Marseille včeraj in prihaja iz Aixa ali Toulona.

„Dober dan, prijatelj,“ pravi Morrel in ne more zadržati smehljaja, ki mu zaigra pod solzami. „Toda kje je kapitan?“

„Kapitana, gospod Morrel, smo pustili bolnega v Palmi; toda z božjo pomočjo se pozdravi in v nekaj dneh vrne zdrav kakor jaz.“

„Dobro; toda zdaj pripovedujte, Penelon,“ pravi Morrel.

Penelon porine svoj tabak z desne strani ust na levo, dene roke pred usta, se obrne na pljune na tla prednje sobe svojo črno slino, stopi potem z jedno nogo naprej ter prične, zibaje se v bokih, govoriti:

„Gospod Morrel,“ pravi, „bili smo približno med rtoma Blanc in Boyador ter pluli s prijaznim jugozahodnikom, dočim smo bili prej osem dni brez vetra. Tedaj pride k meni kapitan Gaumard — povedati moram, da sem bil pri krmilu — ter mi pravi: „Oče Penelon, kaj mislite o teh oblakih, ki vstajajo tam na obzorju?“ Isti hip sem zapazil oblake tudi jaz. — „Kaj menim, kapitan? Menim, da vstajajo in se bližajo nekoliko hitreje kakor bi se morali, in da so temnejši kakor oblaki, ki nimajo nikakih slabih znamenov.“

„To je tudi moje mnenje,“ pravi kapitan, „in za vsak slučaj hočem ukreniti vse potrebno. Za veter, ki kmalu nastane, so naša jadra razpeta preveč... Hvala, hé! Odstranite veliko jadro!“

„Pet minut pozneje je bilo veliko jadro odstranjeno, in pluli smo samo z manjšimi.“

„Torej,“ mi pravi kapitan, „kaj zmajujete z glavo, oče Penelon?“

„Mislim si, da bi na našem mestu ne ostal na pol pota.“

„Mislim, da imaš prav, starče,“ pravi. „Bliža se nam silen veter.“

„Ej, ej, kapitan,“ mu odvrnem jaz, „če bi to, kar se kopiči tu doli, kupil kdo za veter, bi dobil še kaj za nameček. Če me ne motijo vsa znamenja, bo to poštena nevihta.“

„K sreči je imela bližajoča se nevihta opraviti z možem, ki jo je spoznal.“

„Odstranite vsa jadra!“ zakliče kapitan.“

„To v onem delu morja ni bilo dovolj,“ pravi Anglež.

Ob tem trdnem, sonornem glasu vsi zatrepetajo. Penelon dene roko nad oči in se strme ozre v človeka, ki je obsojal s tako gotovostjo odredbe njegovega kapitana.

„Storili smo še več, gospod,“ pravi stari pomorščak z nekim spoštovanjem, „kajti ukrenili smo vse potrebno in obrnili jambor po vetru, da bi pluli pred viharjem.“

„Ladija je bila za kaj takega prestara“ pravi Anglež.

„Gotovo! In to je bila tudi njena poguba. Po preteku dvanajstih ur, tekot katerih nas je premetavalo morje kakor da bije vrag z nami žogo, zapazimo, da je pričela v ladjo pritekati voda. „Penelon,“ pravi kapitan, „mislim, da se potapljamo, moj stari. Izroči mi krmilo in poglej v notranje prostore.“

„Oddam mu krmilo in odidem. Voda je stala že tri čevlje visoko. Takoj jo pričnemo odstranjevati, toda bilo je prepozno. Čim bolj smo delali, tem več vode je bilo v ladji.“

„Ah, vraga,“ pravim po štiriurnem delu, če se moramo potopiti pa se potopimo, saj človek umrje le enkrat.“

„Tak vzgled dajš drugim?“ pravi kapitan. „Prav, le počakaj!“

„In kapitan odide v svojo kabino po dve pištoli.“

„Kdor neha prvi,“ pravi, „mu zapodim kroglo v glavo!“

„Izvrstno,“ pravi Anglež.

„In ni sredstva, ki bi dalo človeku več poguma kakor to,“ nadaljuje pomorščak. „Razum tega se je izjasnilo nebo in ponehal vihar; toda voda v ladji je vendar stopala višje, ne sicer nad dve palca na uro, a naraščala je vendar. Stala je že pet čevljev visoko, in če ima ladjo v svojem trebuhu toliko vode, jo je lahko smatrati za vodenično.“

„Dovolj je,“ pravi kapitan. „Kar je bilo v naših močeh, smo storili, in gospod Morrel ne more zahtevati več. Du rešimo ladjo, smo storili, kar je bilo mogoče. Zdaj pa v čoln, otroc, in hitro!“

(Dalje pride.)

na „Potemkinu“ so se bili založili s premo-
gom in živili, ubili so kapitana, zdravnika in
še tri častnike, ostale častnike so pa izpustili,
ko je priplula ladja v Odeso. Dne 29. pr. m.
so začeli obstreljavati Odeso, a obstreljevanje
je povzročilo le malo škode. Neprestano se
ponavljajo dinamični napadi. Z dinamitom so
poizkušali sprostiti 2000 jetnikov.

Posamezni mestni deli so v razvalinah.
Škoda je neizmerna in znaša že zdaj nad 100
milijonov rubljev. Ubili so veliko grških
trgovcev.

Oblasti so celo izjavile, da je Odesa v
rokah vstajsev. Oplenjenih je veliko skladišč
in prodajalnic.

Pri pogrebu umorjenega mornarja Omel-
čuka so bile velike politične izjave. Prijeli so
mornarje s „Potemkina“, ko so se vračali od
pogreba, a so jih zopet izpustili, ker so pri-
čeli njihovi tovariši zopet streljati na mesto.
Pristanišče je zastražilo vojaštvo, carinski urad
je zaprt in popolnoma ustavljen promet v
pristanišču. Trgovina v mestu je popolnoma
pretrgana.

Iz Odesse poročajo, da je po kapitulaciji
oklopnice „Potemkin“, eskadra, prišla iz
Sevastopola, zopet odplula. Na ukaz prista-
nišnega poveljnika sta ostali v Odesi dve
oklopnici, ker ni 30.000 mož posadke dovolj.
da v slučaju uduše novo nastale nemire.

Zanesljiv očevidec poroča, da leži nad
300 popolnoma ali vsaj deloma sežganih
frličev, ki so v sredo zvečer bili žrtev po-
zarja, v neki lopi v pristanišču.

Odeški listi poročajo: Dne 27. junija je
dospel v tukajšnji zaliv „Kjaz Potemkin“ brez
častnikov. Mornarji so prinesli na kopno
truplo mornarja, ki ga je poveljnik ustrelil,
ker se je bil mornar v imenu moštva pritožil
radi nezitne hrane. Truplo so prenesli v neko
lopu ruske parobrodne družbe, nakar se je
druhal zbrala, oplenila lopo in zaloge ter od-
nesla oziroma uničila blago, vredno milijone.
Konečno so bili magazini zažgani in druhal
je branila gasiti.

Glasilo poljske socialno demokratične
stranke „Naprzod“ poroča, da je bil Stefan
Omelčuk, zvan tudi Omelčenko, ki ga je dne
27. pr. m. ustrelil poveljnik oklopnice „Potem-
kin“, eden najdelavnejših socialistiških agitator-
jev v črnomorski eskadri. Bil je star 27
let in samouk. On je bil na čelu revolucio-
narnega gibanja, ki se je razširilo med mor-
narje črnomorske eskadre. Za časa nemirov
med mornarji v Sevastopolu, v novembru
1904., je vodil akcijo svojih tovarišev, med
katerimi je bil zelo priljubljen. Vojno sodišče
ga je tedaj vsled izjav njegovih zatožencev
osvobodilo. Mornarji so Omelčuka dne 27. in
večkrat prej rabili kakor svojega voditelja in
govornika, ko so hoteli prijaviti predstojnikom
pritožbe.

List „Parole“ v Parizu je priobčil ko-
mentar, ki mu je došel o dogodkih v Odesi
od prijateljske ruske strani. Na teh dogodkih
je baje kriv Nebogatov, ker je vzel najbolje
mornarje črnomorski eskadri, da je tako po-
srešil svoj odhod na skrajni Vzhod. Kar je
preostalo, niso pravi Rusi, ampak finskega,
georgijskega in romunskega plemena, nepo-
slušna tolpa, ki se je po prvi revolucijski lo-
zinki pridružil za revolucijo. Pravi ruski
mornarji leže v morju oziroma se nahajajo v
japonskem vjetništvu.

„Figaro“ pravi, da se v Petrogradu za-
trjuje, da ustaja na „Potemkinu“ poteka iz
dobro pripravljene zarote. Zato da govori tudi
gibanje med mornarji v Libavi in Kronstadtu.
Zdi se tudi, da je revolucionarno gibanje na
„Potemkinu“ v bližnji zvezi s panti, ki so se
dogodili že v Libavi na ladjah Roždestven-
skega in Nebogatova. Več revolucionarnih
vojnih ladij se je potem v azijskem morju
brez boja udalo Japoncem. Isti duh revolucije
je navdajal te vojne ladje, katerih moštvo je
dlje časa hujskala revolucionarna propaganda.
Ker se lako smatra kakor gotovo dejstvo, da
vse gibanje v mornarici izhaja iz zarote, zato
hočejo vojaške oblasti v Petrogradu, a naj
se proti puntarskim mornarjem postopa z vsi
strogoostjo vojnega prava.

Da se je udala oklopnica „Potemkin“,
je izkazalo kot neresnično. Poročilo pravi,
da je dospel oklopnica v Konstanco.
Poročila od tam pravijo:

Poveljnik pristanišča, ki se je bil podal
za „Kujaza Potemkina“, je bil vsprejet z naj-
večjo častjo, in sicer od nekega kadeta, ki mu
je izjavil, da je to „Potemkin“, ki je ubežal
iz Odesse. Kadet je rekel, da eskadra, do-
šla iz Sevastopola ni niti poskušala zajeti
„Potemkina“, ker je moštvo več ladij klicalo:
„Novi poveljnik! Kadet je prosil dovo-
ljenja, da sme nekoliko mornarjev na kopno,
da nakupijo živila. Moštvo „Potemkina“ je
nabavilo živil in premoga, ker se je prebi-
valstvo balo, da ne bi ladja bombardirala
mesta. Na „Potemkinu“ je 750 mož. — Na
ladji ni niti enega častnika. Posadka
„Potemkina“ je zagotavljala, da so bili
od moštva sevastopolskega brodograja pozdrav-
ljeni s hura-klici, ko so zapustili Odeso. Go-
vori se, da se je moštvo „Potemkina“ poga-
jalo s poveljnikom pristanišča radi prednje, ki
bi se izvršila ob zagotovitvi, da ne bodo izro-
čeni Rusiji.

ljenja, da sme nekoliko mornarjev na kopno,
da nakupijo živila. Moštvo „Potemkina“ je
nabavilo živil in premoga, ker se je prebi-
valstvo balo, da ne bi ladja bombardirala
mesta. Na „Potemkinu“ je 750 mož. — Na
ladji ni niti enega častnika. Posadka
„Potemkina“ je zagotavljala, da so bili
od moštva sevastopolskega brodograja pozdrav-
ljeni s hura-klici, ko so zapustili Odeso. Go-
vori se, da se je moštvo „Potemkina“ poga-
jalo s poveljnikom pristanišča radi prednje, ki
bi se izvršila ob zagotovitvi, da ne bodo izro-
čeni Rusiji.

Iz Bukarešta: Oklopnica „Kujaz Potem-
kin“ je s torpedovko zapustila Konstanco ter
v severo-vzhodni smeri odplula na odprto morje.
Posadka „Potemkina“ se je za časa njega bi-
vanja v rumunskih vodah vedla popolnoma
mirno.

Sajenje tobaka na otoku Čresu. — S Čresa
javljajo, da je finančno ministerstvo v odpo-
mož bedi na otoku Čresu dovolilo saditi tobak.
Najprej napravijo na nekaterih mestih poskuse.
Ako se pokaže, da tobakova rastlina dobro
vspeva, potem bodo skušali, da se bo ta ras-
lina gojila po vsem otoku.

Staroslovensko bogoslužje. — „Osservatore
Romano“, uradni list sv. Stolice, je priobčil vest,
da so bile določbe, ki so jih formulirali
hrvatski in slovenski škofje v Rimu glede
staroslovenskega bogoslužja, izročene posebni
komisiji kardinalov, ki jih prouči in pretrese.
V teku enega meseca izide papežev odlok.

Novo cigarete. — Z dnem 1. julija so
prišle v promet nove cigarete „Donau“, po 2
vinarja komad. Začeli so jih prodajati najprvo
na Dunaju.

Najnovejšo sredstvo proti vročini. — Dne 1.
t. m. je bilo v Berlinu neznansko vroče, naj-
manj 29,2 stop. C, največ 43 C. Po poti „un-
ter den Linden“ je šel 22 letni urar Karol
Kausky, ki je ves poplun in potan potegnil
revolver ter začel streljati proti vročini. Pa-
santje so bili tako razljučeni, da so padli po
njem ter ga pretepli, kar se je dalo. Redarji
so imeli dosti posla, da so ga uhranili, da ga
niso lučali. Sredstvo se je obneslo slabo, ker
ubogi Kausky je moral v bolnišnico, tako so
ga uabili.

Vročina v Isiri je bila v ponedeljek isto-
tako huda, kakor pri nas. Najhujše so trpeli
vojaki. Domobranci so imeli vaje proti vod-
njani. Ko so imeli vojaki v vročini malo od-
mora, so cepali po tleh kakor muhe. Polovica
polka je obležala. Pri drugem bataljonu sta
umrla dva vojaka, eden iz Furlanije in 1 Dal-
matinec. Nevarno jih je obolelo okoli 50. —
V Motovunu je bila vročina tako huda, da je
soluharica ubila poštna konja.

Poroča se tudi od drugodi z Dunaja,
Berlina itd. o strašanskih vročinah, ki je zahteva
več žrtev.

Požar v Trstu. — V zalogi prodajalnice
manufakturnega blaga A. Cillo v ulici della
Loggia v Trstu je napravil požar škode za
20.000 K.

Laški ljudski učitelj obsojen radi zločina proti
pravosti. — Učitelj na šoli „Lega Nazionale“
v Zrenju je bil prošlega tedna obsojen na 6
mesecev težke ječe radi zločina proti nra-
vnosti na škodo štirih deklic. Novine javljajo o
tem groznem činu italijanskega „prosvetitelja“
naše dece, da so oblasti pustile to zver v člo-
veški podobi, da se je navživala v svoji po-
hotnosti, a dajale so po orožnikih zapirati
naše ljudi radi obrekovanja, ker so se
pritoževali radi tega človeka. Iste oskrnjene
deklice, žrtve te grdobe, pa so morale odgo-
varjati radi krivega pričanja, v katero so bile
zavedene od tega italijanskega — učitelja!

A sedaj se čuje, da je ta zločinec dobil
popotnico, da jo more, bogato nadarjen od
svoje družbe, srečno popihati v blaženo Ita-
lijo. Vse to se govori, pričakuje pa se, da
pride iz Zrenja točno poročilo.

Dalmatinsko parobrodstvo v nemških rokah? —
Kakor smo poročali, je odklonila vlada zvezo
„Lloyd“ z dalmatinskimi parobrodskimi društvi
ter izrekla, naj se ustanovi novo društvo.
Povedali smo tudi, da dunajski „Credit“ in
„Niederösterreichische Export-Gesellschaft“ sta
predložili finančni načrt za novo društvo.

Ministerski svetnik Delles je bil pred
kratkom v Trstu ter se je posvetoval z za-
stopniki dalmatinskih parobrodskih društev in
jih prepričeval o potrebi novega društva. Za
novo društvo sta omenjeni denarni podjetji
že postavili ime „Dalmatinsko društvo
Lloyd“. Obe podjetji delata vzajemno, in
bržčas osnujeta društvo, kateremu bo vlada
naklonjena. Tako utegne priti parobrodstvo
ob Dalmaciji v nemške roke!

• Konfekcijska trgovina •

J. Medved

išče

učenca

iz dobre hiše za svojo
trgovino.

Ruske knjige v izvorniku.

Podpisani knjigarni se je posrečil nakup
večje zaloge ruskih knjig v izvorniku. Knjige
so docela nove. Izvirna cena je K 2-40, —
podpisana pa jih prodaja le po K 1-60. Te
knjige so:

1. Peterburgskije Tumani, I. del.
2. „Pered čem — to?“ Roman. in „Trup“,
povest.
3. „Iz Trjasini na Dorogu.“ Roman.
4. „Zvezda“ (Potepenko) — in „Žena“
(Čehov).
6. in 7. „Bezmoljirije neba“, roman.

Slovanska knjigarna

A. Gabršček v Gorici.

Zaloga muzikalij (skladb)

KNJIGARNE A. GABRŠČEK V GORICI

1. Za klavir.

Klavirska šola. Spisal Ant. Foerster. —
Izvrstno delo. Slovenci naj se učé klavirja po
tej slovenski šoli! — Štirje zvezki.

- Cena: I. zvezek . . . . . K 1-80
II. „ . . . . . „ 1-80
III. „ . . . . . „ 2-20
IV. „ . . . . . „ 2-60

Album slovenskih napevov. 50 na-
rodnih napevov za klavir. S podložnim besedilom. Priredil Fran Gerbič.

- I. zvezek . . . . . K 3-—
II. „ . . . . . „ 3-—

Album hrvatskih napjeva. 100 hrvatskih
narodnih napjeva za glasovir uredijo Slavoljub
Lžičar. (Besedilo podloženo.) . . . . . K 3-20

Album srpskih pesama. (Album Na-
tional Serbe.) 100 pesmij. Za glasovir uredijo
Slavoljub Lžičar. . . . . K 3-20

Album čeških narodnih pesmij. (80
pesmij.) Priredil Fr. Zahorsky. Lf 1510. K 2-—

Russkija narodnja pjesni.
Русская народная пѣсни.
(Album National Russe.) K 2-80

Slovenska Gerlica. Venec slovenskih
pesem. — Sedem zvezkov starejših priljubljenih
pesmij, prav lahko pritejenih za klavir s podlož-
nim besedilom. — Cena 60 vin. do K 1-—

FOERSTER ANTON.
Zagorska. Lahka koncertna fantazija na
slovensko-narodno pesen. Op. 51. . . . . K 1-—

HOFFMEISTER K.
Bledi spevi. Romanca. Serenada. Valček.
Listek v album. Večerna pesem. Capriccio. V
jeseni. Rokoko. . . . . K 2-60

Podoknica iz „Teharskih plemičev“.
— Transkripcija za klavir s podložnim besedilom. . . . . K 1-—

Rapsodija na slovenske narodne pesni.
Op. 4. . . . . K 0-80

Scherzo, Intermezzo in Valček. —
Op. 6. . . . . K 2-60

J. IPAVIC.
„Možiček“. Enodejanska pantomina. —
Osebe: Pierrot, Pierrette, Colombine, njuna

FRANJO KREŽMA.
Moje sanje. Romanca za gosli s spre-
mljevanjem klavirja. . . . . K 0-40

MOSZKOWSKI MORIC.
Španski plesi. Op. 12. Prs 2167. K 3-60
Poljski narodni plesi. Op. 55.
Prs 2905. . . . . K 2-60

NOVAČEK OTOKAR.
Perpetuum mobile. Prs 2786. K 2-—

Poduk v igranju na citrah. Sestavil
Fran Sal. Koželjski. I. zvezek . . . . . K 3-—
II. „ . . . . . „ 3-—
III. „ . . . . . „ 2-60

(Izvrstna šola za citre. Že v I. zvezku so
lahke narodne pesmi. V vseh treh zvezkih je že
lepa zbirka narodnih in umetnih pesmij.)

Slovenski citrar. Zbirka kompozicij in
prevodov za citre.

Št. 1. Pozdrav slovenskim citrarjem.
Zložil Jos. Mešiček. . . . . K 0-80

Št. 2. „Na vasi“. Fantazija po motivih
narodnih pesmij. Zložil Fr. S. Koželjski. K 0-90

Zbirka slovenskih narodnih pesmij.
Sestavil J. Petritz. I. zvezek: Po jezéru. —
Slovensko deklé. — Žalovanje. — Metuljček.
— Moč ljubezni. — Bela ljubljana. — Staršev

hči, Hartekin, mlade deklice, Colombine pri-
jateljice. . . . . K 5-—

VIKTOR PARMA.
Bela ljubljana. Valček po slovenskih
napevih. . . . . K 2-40
Mladi vojaki. Koračnica po besedah Jos.
Stritarja. (S petjem ad libitum. Besedilo pod-
loženo.) . . . . . K 1-20
Pozdrav Gorenjskej. Valček po slo-
venskih napevih. . . . . K 2-—
Slovenske cvetke. Potpourri po slo-
venskih napevih. . . . . K 3-—
Triglavske rože. Valček po slovenskih
napevih. . . . . K 2-50

P. HUGOLIN SATTNER.
Kje so moje rožice. — Fantazija
za klavir. . . . . K 0-60

VOLARIČ HRABROSLAV.
Pozdrav iz daljave. — Parafraza.
Op. 2. . . . . K 0-80
Zvezdica. Polka-mazurka. Op. 9. K 0-90

FR. CHOPIN.
Chopin-Album. — No. 1. . . . . K 1-60
„ II. . . . . „ 1-60
Valse pour Piano . . . . . „ 1-60
Mazurkas „ . . . . . „ 2-—
Nocturnes „ . . . . . „ 2-20
Sonate. (C-mol, B-mol, H-mol.) „ 2-20
Mazurkas. 51 mazurk. Ps 1902. „ 3-20
Posamični kosi: Op. 9, 17, 26, 35, 40,
64 po . . . . . 20 vin.
Op. 18, 29, 31, 34, 38 . . . . . 40 „

ČAJKOVSKIJ P.
Morceaux célèbres pour Piano. Lf
1895. — (17 slovečih skladb.) . . . . . K 2-60

LEŠETICKI TEODOR.
Mazurke. Op. 24. . . . . K 2-—
MOSZKOWSKI MORIC.
Poljski narodni plesi. Op. 55. K 2-—
Španski plesi. Op. 12. . . . . K 3-60

ŠARWENKA KSAVER.
Poljski plesi. Op. 40. . . . . K 2-—

JOS. PAUKNER.
České Album. 20 transkripcij na češke
pesmi. — Lf 1569. . . . . K 2-60

ANT. RUBINSTEIN.
Sonata. Op. 13. v G-dur. Prs 1338. K 2-60

WIENIAWSKI HENRIK.
Souvenir de Moscou. — Op. 6.
Lf 1928. . . . . K 2-20
Polonaise de Concert. — Op. 4.
Lf 1929. . . . . K 2-60

ljujezen. — Zibka Save. — Pobič sem star
še 18 let. — Domovini. . . . . K 1-20
II. zvezek: Zadovoljnost. — Zadovoljna
nedolžnost. — Gozdič je že zelen. — Molitev.
— Kimovec. — Vse mine. — Tiha luna. —
Zjutraj. — Ptičica v logu. — Dolenjska. K 1-20
III. zvezek: Hribček. — Škrjanček poje,
žvrgoli. — Mila lunica. — Ljub'ca moja, kaj
si st'čila? — Bleško jezero. — Kol' kor kapljic,
tol' ko let! — Oj ta soldaški boben. — Bratci ve-
seli vsi. — Veselja dom. — Pobratimija. K 1-20
Venec slovenskih pesmij. Za citre se-
stavil Jos. Mešiček. Drugi natis. . . . . K 1-40
Mladi vojaki. Koračnica. Zložil Viktor
Parma. Za citre (s petjem ad libitum) priredil
C. Enlein. . . . . K 1-—
Buri pridejo. Koračnica. Zložil Jos.
Skorpnik. . . . . K 1-—

3. Za citre.

Čile konje

vkupi

papirnica v Podgori pri Gorici.

Br. 1377.

Razpis dražbe.

Podpisani c. kr. okr. šolski svet razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novega šolskega poslopja za štirirazrednic v Rihembergu; sklicna cena je 33.000 K.

Načrt, prevdarek in stavbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v navadnih uradnih urah.

Sprejemajo se le pismene ponudbe, katerim treba priložiti 5-odstotno varščino.

Rok za vlaganje ponudbe poteče dne 14. julija t. l. ob 12. uri popoldne.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici,
dne 30. junija 1905.

Gorica * Gorica Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofjski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Zgubljeno.

Mal, bel psiček, s črno glavo, brez ovrtnice, pasme „Foxterier“, je zbežal iz Gorice v smeri proti Stračicam, Pavma, Podgora, Ločnik. Oddati ga je za dobro nagrado v ulici Treh kraljev št. 19 v Gorici.

Odlukovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

A. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: K — 64, — 72, — 80, — 88, — 96,
1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnino prosto na dom. Posodo se pušča kupen do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zamenja s polno

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za vsako noč priporoča goriško pince, potlice itd.

Posestvo se takoj proda

za polovico vrednosti.

Obstoji iz hiše, hleva, več njiv, pašnika, vinograda in tudi gozda blizu nove železniške postaje Ročinja (Primorsko). Kupnina vse skupaj 1000 gld.; po dogovoru se lahko tudi nekaj dolžno ostane.

Ponudbe sprejema: Anton Renko, trgovec Celovec, Koroško.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

tovarne G. Auerjevih dedičev v Ljubljani in plzenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Postrežba počtana in točna.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Združniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani . . . . . K 1.058.400 —
b) vplačani . . . . . 319.684 —

Dana posejila . . . . . 1.909.302 —

Vloge . . . . . 1.991.340 —

Papir za smotčice

(cigarete.)

Na drobno in na debelo so vedno na razpolago te vrste:

Abadie (riz in laily) — Aida — Aristocratique — Club — La fleur — Job — Rival — Regal.

Zaloga ligijenskih „Rossijskih giljz“ iz Odese, pa tudi drugih vrst, za izdelovanje smotčic. — Medena cevka za izdelovanje smotčic.

Prekupcem izdaten popust.

Knjigarna in papirnica

A. Gabršček v Gorici.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače trdke

J. ZORNIK - Gorica

sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovrtnice za gospode, solčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače.

Nesrečneži

so trpeči na kili, ker ne vedo, da lahko ozdravijo brez operacije. — Zlata svetinja! Nbroj zahvalnih pism! Odgovor zastoj!

R. Köhler, Pressburg, Donaugasse 7.

Lampijone, krožnike, prti
iz papirja

prodaja po ugodnih cenah
knjigarna A. Gabršček.